N°. 204. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 28 Augustus.

Frankrijk.

Parijs, den 25sten Augustus.

Gisteren middag ten kwartier over drie uren, is de hertogin van Orleans van een prins bevallen. [illegible] de eerste wееn te gevoelen, waarop de personen die van de geboorte getuigen moesten zijn, op het kasteel der Tuilerien ontboden werden. Aldaar bevonden zich weldra in het paviljoen *Marsan*, behalve de leden der koninklijke familie, de ministers, de grootkanselier *Pasquier*, de maarschalk *Lobau*, opperkommandant der nationale garde van het Seine-departement, de maarschalk *Gerard*, groot-kanselier van het legioen van eer, de graaf *Portalis*, eerste president van het hof van cassatie, de graaf *Simeon*, eerste president van het hof der rekeningen, de baron *Seguier* eerste president van het koninklijk hof van Parijs; de prefecten van het Seine-departement en van policie, *Rambuteau* en *Delessert*; de generaals *Jacqueminot*, *Pajol*, de aide-de-camps van den Koning en de prinsen, de staatdames, enz. Ten twee ure des namiddags werden de getuigen geroepen om in de kamer der prinses te verschijnen. Ten kwartier voor drie uren werden de deuren van de slaapkamer der prinses geopend en door den heer *Molé* aan de aanwezenden van de geboorte des prinsen kennis gegeven, met bijvoeging, dat de Koning aan den nieuw geborene de namen had gegeven van *Lodewijk Philips Albert*, en den titel van *Graaf van Parijs*. Het kanon van het hotel der Invaliden begon inmiddels gelost te worden. De menigte was reeds op de been geraakt en had zich gedeeltelijk voor het paleis der Tuilerien verzameld. Een levendig gejuich werd door dezelve aangeheven, toen het twee en twintigste schot het teeken gaf dat der prinses een zoon was geboren. Op de Tuilerien werd de geboorte-akte van den prins door [illegible], den groot-referendaris van de kamer der pairs en den bewaarder der archiven, den heer *Gauchy*, opgemaakt en door de daartoe vereischte personen geteekend.

De stedelijke raad, reeds eenige dagen gewaarschuwd, kwam na de geboorte onmiddellijk bijeen en ontving weldra, door den eersten aide-de-camp des konings, generaal *Athalin*, een gesloten, geheel eigenhandigen brief des konings, waarin hij den raad kennis geeft van de geboorte des Prinsen en dat dezelve den titel van graaf van Parijs zal voeren. » Het is mij aangenaam, zegt de Koning, aan ieder uwer deze voor mijn hart dubbel blijde gebeurtenis te vermelden, omdat zij een waarborg te meer voor de vastheid onzer instellingen en voor onzer aller veiligheid geeft, en dat, terwijl zij tusschen ons een' nieuwen band legt, zij mij de gelegenheid verschaft, om aan mijne geboortestad een schitterend bewijs te geven van mijne genegenheid, die ik dezelve altijd zal toedragen." De voorlezing van den brief werd door de kreeten van *leve de Koning*, *leve de graaf van Parijs!* gevolgd, terwijl de prefect van het Seine-departement, graaf *Rambuteau*, den generaal *Athalin* belastte, om aan den koning de gevoelens over te brengen die de geboorte van den Prins en de hem opgedragen titel in het gemoed der leden van den raad had te weeg gebragt. Door den raad werden vervolgens de noodige sommen gesteld voor de viering van de geboorte des Prinsen, en tevens eene som van 35,000 fr., om den nieuwen graaf van Parijs eene eeredegen, namens de stad, aan te bieden.

Ten vijf uren vereenigden de ambassadeurs en vreemde ministers zich op de Tuilerien om den koning geluk te wenschen.

De Aartsbisschop van Parijs begaf zich spoedig na de geboorte op de Tuilerien om den prins den voorloopigen doop toe te dienen. De plegtige doopsbediening had de aartsbisschop te kennen gegeven, moest op den 9den October, den feestdag van St. Denijs, bepaald worden.

Door den minister van binnenlandsche is het berigt van de geboorte van den graaf *van Parijs* terstond aan de prefecten in de departementen overgemaakt. In het berigt wordt gezegd, dat de bevalling der hertogin zeer voorspoedig geweest is en de jonggeborene in den besten welstand verkeert. De president van den raad heeft terstond koeriers met de tijding naar de vreemde hoven gezonden.

[illegible], en de onderscheidene staatsligchamen, die den koning bij plegtige gelegenheden gewoonlijk geluk wenschen. Morgen zullen de officieren van het garnizoen en der nationale garde toegelaten worden.

— De *Moniteur* vermeldt heden, dat de koning de gelukkige bevalling der hertogin *van Orleans* door weldadige giften heeft willen kenmerken. Aan de bureaux van weldadigheid der 12 arrondissementen van de hoofdstad heeft hij 28000 fr. gezonden; voorts 25,000 fr. voor weldadige einden aan den aartsbisschop van Parijs; dezelfde som voor de invaliden in het Seine-departement, te Versailles en St. Cloud, en 8000 fr. voor beurzen ten behoeve van militaire kinderen. De hertog *van Orleans* heeft, even als tijdens zijn huwelijk, nogmaals 150,000 fr. voor beurzen bij de militaire school van St. Cyr, ten behoeve van onder-officieren in het leger, gegeven, en nog andere giften gedaan. Ook door de hertogin *van Orleans* zijn aanzienlijke giften tot weldadige einden gegeven.

De dag waarop de geboorte van den jongen prins zal gevierd worden, is nog niet bekend. Men denkt, eerst in de eerste dagen van September. De plegtige doop verwacht men eerst in October. Sommige lieden zien in de woorden van den aartsbisschop van Parijs, hierboven vermeld, en die door het *Journal des Debats* worden medegedeeld, het bewijs, dat de prelaat zich eindelijk geheel met de dynastie van den Orleanschen tak heeft verzoend. De legitimistische bladen vergenoegen zich, met enkel de bevalling van de prinses *Helena* aan te kondigen.

— De koning heeft een aantal bevorderingen in het leger aangekondigd, onder anderen gaf hij den generaal *Heijmes* zelf diens promotie tot den rang van luitenant-generaal te kennen.

— Gisteren is de graaf *Pahlen* van de baden van Ems alhier aangekomen, waar de russische grootvorst troonopvolger zich nog bevindt. — De russische gezant te Londen, graaf *Pozzo-di-Borgo*, die dezer dagen te Parijs werd verwacht, om er gedurende eenigen tijd te verblijven, heeft zijne reis uitgesteld, uit hoofde van de verwachte komst des russischen troonerfgenaams te Londen. Uit hoofde van den, zoo het schijnt, voortdurende min of meer ongestelden toestand diens prinsen, meent men hier, dat deszelfs reize naar Engeland wel achter wege kan blijven.

— Men zegt dat de hertog *van Orleans* aanstaanden woensdag eene algemeene wapenschouwing zal houden over het garnizoen van Parijs.

— Het gerucht heeft zich verbreid, dat onze gezant in Zwitserland, *de Montebello*, bevel gekregen heeft om in Frankrijk terug te keeren.

— Omtrent de zaken van Spanje schrijft men van de grenzen van Navarre van den 19den dezer, dat de beide legers nog dezelfde stellingen in hadden. Men verwachtte evenwel dat *Espartero* zijne operatien zoude beginnen. In de rigting van St. Sebastiaan was het geschut gehoord.

In brieven uit Baijonne van den 20sten wordt geschreven, dat men te Fera, den 19den, eene kanonnade in de rigting van Irun gehoord had. *Espartero* had van zijne troepen zeven bataillons afgezonden om het korps van *Oraa* te versterken.

Het, volgens de jongste telegraphische depeche, door *Oraa* ingenomene Morella is in het gebergte gelegen dat Neder-Arragon van Valencia scheidt. Morella en het in dezelfde rigting gelegene Cantavieja waren de beide voornaamste wapenplaatsen van *Cabrera*, waarvoor zij door hare afgezonderde en moeijelijk te bereiken ligging bij uitnemendheid geschikt waren. De stad Morella heeft eene bevolking van omtrent 6000 zielen, met een oud moorsch, thans versterkt kasteel. De telegraphische depeche laat zich niet omtrent dit laatste uit. Wanneer de troepen der koningin zich alleen van de stad en niet van het kasteel hebben meester gemaakt, kan dit laatste de gezegde troepen nog een geruimen tijd ophouden. De constitutionelen hebben een aanzienlijk getal troepen en een groot materieel moeten bijeen brengen om zich van de gezegde plaats meester te maken; thans zou de beurt aan Cantavieja komen.

— In een' brief uit Madrid van den 16den Augustus wordt gemeld, dat het garnizoen van de hoofdstad, ten gevolge van de schaarste der schatkist, aan het noodige gebrek leed. [illegible] bij gevolgtrekking afleiden, hoe het met de andere troepen gesteld was, en evenwel werden zij niet moedeloos, gelijk uit de [illegible]

verovering van Morella weder gebleken was. Slechts Spaansche soldaten waren in staat om dergelijke ontbeeringen te verduren.

De marquis van *Santa Cruz* was benoemd tot majordome van de koningin en de hertog *van Abrantes* groot stalmeester.

— Ter beurze van heden (25 Augustus) waren genoteerd : 5 pCt. 111,65; 3 pCt. 81; Nap. r. 99,95; Sp. Ardoin 22; Rom. L. 102½.

Duitschland.

FRANKFORT, den 24sten Augustus.

Uit Hanover meldt men, dat de koning den 25sten van zijne reis naar Neu-Strelitz, in de hoofdstad terugverwacht werd.

— De gezondheid van den Grootvorst-troonopvolger van Rusland herstelt zich te Ems meer en meer. Z. Keis. H. zou aldaar nog eenige weken vertoeven. Z. M. de keizer werd er mede, ofschoon slechts voor korten tijd, verwacht.

— Den 18den heeft te Munchen de aangekondigde parade, in tegenwoordigheid van Z. M. den Keizer van Rusland, plaats gehad. Denzelfden dag, ten 2 ure, heeft Z. M. de Keizer Munchen verlaten, en is hij naar Kreuth teruggekeerd. Den 19den zijn HH. MM. de koning en koningin van Beijeren naar Tegernsee vertrokken.

— In den omtrek van Augsburg zullen eerstdaags troepen voor een legerkamp zaamgetrokken worden, hetwelk bestaan zal uit 16,000 man, te weten acht regimenten infanterie, vier regimenten kavallerie, vier batterijen artillerie en een pontontrein.

— Uit Zurich schrijft men van den 20sten Augustus, dat de Vorort de heeren *Sprecher* en *Molo* met de zending naar Milaan belast had.

— De kleine raad van Thurgau was eerst willens geweest den grooten raad opzigtelijk de nota van den franschen gezant niet bijeen te roepen, uit hoofde zij de zaak slechts als tot het ressort der gewone policie behoorende had beschouwd en de uitwijzing van den prins *Lodewijk* geweigerd. Later evenwel was men op dit besluit teruggekomen en zou de groote raad nu tegen den 22sten bijeengeroepen worden.

— Uit Napels heeft men berigten tot den 11den dezer. Het regeringsblad van dien dag behelst een koninklijk dekreet waarbij strenge bepalingen tegen het duel genomen worden. Die de tegenpartij doodt of verwondt, zoodat dezelve binnen veertig dagen aan de gevolgen sterft, is des doods schuldig. — De koningin en de jonge prins, welke *Lodewijk Marie*; en niet *Karel Lodewijk* was geheeten, genoten den besten welstand. — Met de jongste stoomboot uit Catanea, had men berigt dat ook de Etna op Sicilie in werking was en lava van den berg stroomde. — De Vesuvius was weder geheel rustig.

— Berigten uit Rome van 14den augustus houden, dat men in de omstreken van Spoleto schokken van aardbeving had gevoeld. Aan de Adriatische zeekust had men zeer onstuimig weder gehad.

Op den 6den dezer was de schouwburg te Sinigaglia door de vlammen verteerd.

Nederlanden.

BREDA, den 24sten Augustus.

Door Z. M. is den 21sten dezer een besluit genomen waarbij het octrooi der Nederlandsche bank voor den tijd van 25 jaren wordt verlengd, dat is van den eersten April 1839 tot den 31sten Maart 1864. De aanhef van dit besluit luidt als volgt:

» WIJ WILLEM, enz. Op het adres van president en directeuren van de Nederlandsche bank, houdende verzoek tot verlenging van het bestaande octrooi dier instelling, verleend bij ons besluit van den 25sten Maart 1814 (Staatsblad N°. 40.)

» In aanmerking nemende dat de ondervinding, gedurende het bijna vijf en twintig jarig bestaan van de Nederlandsche bank heeft doen zien, dat dezelve, in overeenstemming met de thans bestaande bepalingen, aan het doel van hare instelling heeft beantwoord; dat de voortduring van dat bestaan door de belangen van handel en nijverheid geboden wordt; doch dat de operatien derzelver instelling voor eenige uitbreiding, en mitsdien de verordeningen omtrent dezelve oorspronkelijk aangenomen, voor eenige wijziging vatbaar zijn;

» Gezien de rapporten van onze ministers van buitenlandsche zaken en van financien en van onzen minister van staat *van Gennep*, uitgebragt nadat de Kamers van koophandel en fabrijken van de steden Amsterdam en Rotterdam te dezer zake zijn gehoord.

» Hebben goedgevonden en verstaan, het bestaan der Nederlandsche bank te verlengen en te bevestigen, op den voet van het navolgend octrooi en reglement."

Volgens de bepalingen van het octrooi en reglement, vervat in 50 artikelen. Onder de bepalingen merkt men op die voorkomende in art. 34, waarbij eene bij-bank te Rotterdam zal worden gevestigd luidende dit artikel als volgt:

» Er zal eene bij-bank te Rotterdam worden gevestigd, en zijn president en directeuren gehouden, omtrent die vestiging aan ons de vereischte voorstellen te doen, binnen drie maanden na den ingang van dit octrooi, met voordragt tevens van het noodige reglement voor zoodanige bij-bank; president en directeuren zijn voorts gemagtigd om de operatien van de bank in al de hoofdplaatsen der provincien en andere belangrijke steden te doen bedrijven, het zij door particuliere correspondenten, hetzij door gecommitteerden, zoodanig als zij tot het meest gerijf van iedere plaats raadzaam zullen oordeelen."

— Van alle zijden in ons Vaderland ontvangt men nog berigten over de plegtige en hartelijke wijs waarop 's konings 66ste verjaardag op verschillende wijzen is gevierd geworden. Te 's Gravenhage had het ongunstige weder in den loop van den dag doen vreezen, dat de feestviering van den avond zou moeten worden verschoven; maar des avonds na negen uren helderde het weder alleens op, zoodat niet alleen de luisterrijke verlichting in het veld van de Maliebaan enz. voortgang kon hebben, maar ook een gedeelte van het vuurwerk in dat veld kon worden afgestoken. » Gelijk men verwacht had — dus leest men in het dagblad van 's Gravenhage — deed de tempel op den voorgrond van het veld eene uitmuntende uitwerking, en liet zich daaruit, bij tusschenpoozen, eene krachtige muzijk van de schutterij hooren, die de Vaderlandsche liederen en verscheidene groote of mindere muzijkstukken uitvoerde. Over tien ure waren eenige vuurpijlen het sein tot het afsteken van een aantal fraaije figuren, als fonteinen, sonnen, molens enz., in verschillende heerlijke kleuren overgaande, en welke door vuurpijlen, zwermpotten enz. werden afgewisseld. Eenige stukken moeten echter, wegens het ongunstige weder in het begin des avonds, achterwege zijn gelaten. Het geheel van het veld der Maliebaan, waarvan de zijden mede verlicht waren, terwijl op de Koningsbrug vier verlichte naalden prijkten en ook eenige lanen geïllumineerd waren, en eene talrijke menigte zich her- en derwaarts bewoog, leverde een heerlijk schouwspel op. — De Societeitstent en het Paveljoen waren mede smaakvol geïllumineerd, terwijl zich aan eerstgenoemde van tijd tot tijd het muzijk der 10de afdeeling liet hooren. In de stad was voor het Raadhuis een prachtige eereboog verlicht; onderscheidene ministers en gezanten hadden derzelver hotels fraai geïllumineerd, en ook vele bijzondere woningen prijkten met versieringen en lampions. Op de Turfmarktbrug schitterde een sierlijke eereboog, door de Turfdragers opgerigt en geïllumineerd.

» De viering van den voor het geheele Vaderland heugelijken dag werd door geene ongeregeldheid gestoord, en hartelijk was de algemeene stemming, ter herinnering en opluistering van den dag, waarop aan Nederland vóór 66 jaren zijn Vorst geschonken werd, die zich ten innigste aan deszelfs belangen wijdt, die in de liefde en gehechtheid van de Nederlanders troost voor rampen en wederwaardigheden kan vinden, en wien het den Algoede behaagd heeft, van Neerlands staatkundig herstel af, vijf en twintig jaren in ons midden te bewaren.

» Z. M. en het Koninklijk gezin hebben, zoo als in ons vorig nommer gemeld is, den voor Nederland zoo heugelijken dag op het buitenverblijf van Z. K. H. Prins *Frederik*, [illegible] doorgebragt. Bij Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken was er des middags groot diplomatiek diner, alsmede bij Z. Exc. den gouverneur der provincie; des avonds was er eene talrijke receptie bij den Ed. Achtb. heer burgemeester dezer residentie.

» De verjaardag van onzen geliefden Koning is te Wassenaar luisterrijk gevierd geworden door eene algemeene illuminatie, zoo der huizen als met eerebogen, welke met groen en bloemen versierd waren, terwijl op het dorpsplein eene prachtig geïllumineerde Naald geplaatst en de dorpstoren mede fraai verlicht was; de vreugde heeft, door goed weder begunstigd, tot laat in den nacht voortgeduurd.

» Gisteren avond is de eereboog op de Turfmarktsbrug andermaal verlicht geworden, en heeft mede de uitgestelde feestviering van Zr. Ms. geboortedag in de wijk R plaats gehad."

— In het naburig legerkamp bij Reijen is de verjaardag des konings door de troepen met de meeste geestdrift gevierd geworden. Vroeg in den morgen werd de plegtige dag door het slaan der trom en het hoornmuzijk aangekondigd; van alle tenten zag men vaantjes wapperen, de nationale vlag prijkte voor het front van het kamp en van de onderscheidene kantinen, overal zag men eerebogen en andere versierselen van groen loof, terwijl het volkslied van alle zijden in de ooren klonk. Ten tien ure werd er godsdienstoefening gehouden, terwijl ten twaalf ure voor den opperbevelhebber in het kamp, den luitenant-generaal *van Geen*, door de troepen eene groote parade werd gehouden. Ten twee ure des namiddags werd er gedineerd onder het gedaver van 101 kanonschoten en het klinken van toast aan toast ter eere des konings en van het koninklijk gezin, terwijl door de verschillende muzijkkorpsen voor de tenten der officieren, de volksliederen en andere muzijkstukken werden gespeeld. Des namiddags vermaakten zich de soldaten met mastklimmen, en andere [illegible] in een woord aan alle zijden [illegible] avonds was het geheele kamp met lampions en sneerpotten verlicht. De dag werd alzoo waardig en met algemeen genoegen gevierd. Bij het vuren heeft er echter een ongeluk plaats gehad, zijnde twee kanonniers daarbij zoodanig gewond geworden, dat er des avonds amputatien hebben moeten plaats hebben.

— Behalve de gewone plegtigheden van het uitsteken der vlaggen, de groote parade enz. welke te Utrecht plaats hadden, waren aldaar des avonds aldaar niet alleen het stadhuis met de groenmarkt en de daarbij behoorende kramen van stadswege verlicht, maar was ook op de gezegde markt, zijnde de St. Marieplaats, een tempel opgerigt, met een latijnsch opschrift bevattende de woorden *Guillielmo primo regi optimo patriae patri civitas Trajectina* (*De inwoners van Utrecht aan Willem den eersten, den besten der koningen, den vader des vaderlands*); welke tempel des avonds fraai

was verlicht. Ook de schouwburg en eenige huizen op het Vreeburg waren verlicht. Aldaar werd om tien ure een prachtig vuurwerk van stadswege afgestoken. Een ander vuurwerk in den tuin van G. van Leeuwen gereed gemaakt, werd om het regenachtige weder uitgesteld. In de zaal van den schouwburg had een feestpartij plaats waarbij de heer gouverneur der provincie en de burgemeester der stad tegenwoordig waren.

— Te Amersfoort waren des avonds onderscheidene publieke en particuliere gebouwen geillumineerd, was eene eerepoort met piramide opgerigt en werd door den kommandant der dienstdoende schutterij aan de heeren onderofficieren en korporaals, ter gelegenheid van 's konings jaarfeest, een diner aangeboden.

— Uit Leiden schrijft men, dat bij gelegenheid der heugelijke verjaardag van onzen geliefden koning een dertigtal kinderen van beide kunnen der israelitische burger- en armenschool aldaar, in de Israelitische synagoge hebreeuwsche liederen gezongen hebben, waar voor de onderwijzer *E. L. van Embden* zeer toepasselijke gedichten had vervaardigd.

— Bij gelegenheid van 's Konings verjaardag, zijn te Middelburg, van de werf der commercie kompagnie, met het beste gevolg, onder het gejuich van eene talrijke menigte aanschouwers, van stapel geloopen het fregatschip *Wilhelmina Lucia*, groot ongeveer 450 roggelasten, bestemd voor de vaart op de Oostindien, en het stoomschip Zeeland, bestemd voor het beurtveer tusschen Middelburg en Rotterdam; en is dadelijk in de plaats van het voornoemde fregatschip de kiel gelegd van een schip van gelijke grootte, mede bestemd voor de vaart op de Oostindien.

— Door den heer *A. van der Hoop* is ter gelegenheid van 's Konings verjaardag een gedicht uitgegeven, getiteld: *Het Verjaarfeest*, bij den boekhandelaar *H. Nijgh* te Rotterdam verkrijgbaar, komende van de pers des boekdrukkers *Blommendaal*, zijnde er door dezen, naar het voorbeeld van het londensch dagblad *the Sun*, exemplaren met gouden letters gedrukt; eene proef die zeer wel geslaagd is.

— Naar men verneemt, is dezer dagen, bij gelegenheid van Zr. Ms. 25jarige regering, aan den koning aangeboden, eene met de pen vervaardigde teekening van den heer *B. J. Oudenampsen*; te Doesburg, reeds gunstig bekend door het vervaardigen van dergelijke kunstwerken, door zijne uitgegevene voorstellingen der geboorte en opstanding van den Zaligmaker, alsmede door de stukken, welke van zijne hand in het koninklijk kabinet van zeldzaamheden alhier berusten. Ook deze onlangs vervaardigde teekening zal, even als de vorige, op steen gebragt en bij inteeking worden uitgegeven.

— Vrijdag avond zijn HH. KK. HH. de erfprins en prins *Alexander* uit de residentie naar Tilburg teruggekeerd. Z. K. H. de prins *van Oranje* zou heden morgen zich derwaarts begeven.

— Laatstleden donderdag is door den heer commissaris van politie *Walleck* te 's Hage, en wel op den eersten rang, gearresteerd een wel gekleed heer, die oogenschijnlijk fatsoenlijk man scheen te zijn. Naar men verneemt, had hij zich te Leiden sedert kort te voren aan een niet onbelangrijken diefstal schuldig gemaakt.

— De [illegible] dezer op het huis te [illegible] gevangen.

— De luitenant-kolonel *W. Buppe*, kommandant van het correctiehuis te Hoorn, is aan de wonde door eenen der gevangenen hem bij de jongste ongeregeldheden aldaar toegebragt, in den nacht van den 23sten op den 24sten overleden.

— In de *Nijmeegsche Courant* leest men, na de vermelding van den verjaardag des Konings aldaar:

» De stoombooten der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, die dezen morgen ten 6 ure van hier naar Keulen en Rotterdam vertrokken, prijkten met eene menigte Nederlandsche vlaggen; maar naauwelijks waren zij op stroom gekomen, of beiden deden eene menigte vreugdeschoten, hetwelk aanhield zoo lang zij in het gezigt der stad waren. Wij vernemen, dat heden avond de verwacht wordende booten van Keulen en Rotterdam, fraai zullen geillumineerd zijn en vuurwerk zullen afsteken.

» Naar wij vernemen, wordt de heer *Fabricius*, tot dusver zaakgelastigde der Nederlanden, aan het hof van Frankrijk, eerstdaags alhier verwacht. Bij de administratie der in- en uitgaande regten, is aanschrijving ontvangen, om zijne goederen ongehinderd en vrij van inkomend regt te laten passeren."

— Omtrent de ontmoeting van de prinses *van Oranje* en haren zoon te Beek, bij Nijmegen, leest men van daar: » Den 21. Aug. kwam prins *Hendrik* alhier aan en snelde naar de grenzen. Aldaar wachtte hij zijne Doorluchtige moeder op, en omhelsde haar aan het rijtuig. Overstelpt van aandoening en doordrongen van moederliefde verlaat de Vorstin het rijtuig, en nu waren vele ouderen en kinderen getuigen van de liefderijkste en hartelijkste ontmoeting, welke tusschen Moeder en Zoon, tusschen Zoon en Moeder kan plaats hebben: — de Vorstin omhelsde herhaalde malen haren geliefden Zoon, onder het aandoenlijk uitstamelen van zijnen naam; de Prins wederkeerig omhelsde zijne geliefde moeder met de innigste blijken van aandoening en hooge belangstelling. Met deelneming verlieten wij en velen met ons de plaats dezer treffende ontmoeting, en immer zal dit voorbeeldig bewijs van hartelijke ouder- en kinderliefde bij ons in aandenken blijven."

— Er zijn hier te lande *Javasche Couranten*, tot den 28sten April, ontvangen. Dezelve bevatten, onder anderen, een aantal burgerlijke en militaire benoemingen, waaronder men opmerkt die van den heer *O. C. Holmberg de Beckfelt*, gewezen president der Preanger-regentschappen, tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw; van den [illegible] *R. C. N. de Vaynes van Brakell*, tot luitenant-kolonel, enz. Voorts behelzen genoemde Couranten een aantal besluiten van den gouverneur-generaal. Daaronder merkt men op een, waarbij bepaald wordt, dat tot en met ultimo Maart des jaars 1839, alle werktuigen en gereedschappen voor den landbouw, van waar en onder welke vlag ook aangebragt, vrij zullen zijn van de betaling der inkomende regten, waaraan zij, krachtens het tarief n°. 3, geanresteerd bij publicatie van den 25sten September jl. (*Staatsblad* n°. 47), als begrepen onder de daarbij bedoelde artikelen *ijzerwerk* en *machinerien*, zouden onderhevig zijn; met uitdrukkelijke verklaring tevens, dat, na omme komst van den voorschreven termijn, geene vrijstelling van inkomende regten hoegenaamd meer, ten behoeve van de onderwerpelijke werktuigen en gereedschappen, verleend zal worden.

Ter Antwerpsche beurs van ll. Zaturdag waren genoteerd: Belg. 5 pCt. 101½; id. 3 pCt. 73¾; O. Met. 106⅞; Sp. Ardoin 20; Nap. r. 93½; Rom L. 101½; Certif. te Antw. 100¼; Bras. 81½. — Wissel op Amst. ½ pCt. v. pap. en kont.; op Rott. ½ pCt. verl. pap. — Gisteren werden de Ardoins te Antwerpen verhandeld tegen 19¾.

De Pruissische en Belgische ministers hebben ll. zaturdag op het bureau van buitenlandsche zaken te Londen gearbeid.

— De *Times* behelst wederom een artikel nopens de blokade van Mexiko, en de schade, welke daaruit ook voor den Engelschen handel ontstaat. Het blad beschuldigt het bewind, dat het daarbij stil aanschouwer blijft, en geene poging bij Frankrijk doet, om de belangen van Groot-Brittanje te verdedigen. De *Times* besluit met het gezegde, dat het eenige middel, om dien staat van zaken te doen ophouden, eene verandering van ministerie is.

— Te Londen stonden den 25sten de 3 pCt. gecons. 94⅝; Nederl. 2½ pCt. 54⅞; dito 5 pCt. 102⅞ Sp. Ardoins 21⅛ uitgest. 8⅝; Portugal 24; Bras. 84; Columb. 26⅝; Mexico 24⅞; Peru 19½.

FRANSCHE ZEDEN.

Wat zal er toch van Frankrijk worden? Zóó vraagt er menigeen, als hij eenige oogenblikken wijden wil aan den inwendigen toestand van dat land. Het vraagstuk kan bij geene mogelijkheid eene voldoende uitkomst opleveren, wanneer men alleen de Parijssche bevolking tot maatstaf nemen wil; en echter zijn velen van gevoelen, dat de invloed der hoofdstad zoo beslissend is, dat wie Parijs noemt, van geheel Frankrijk spreekt. Wij laten het aan anderen over, om zulks te gelooven; wij gelooven het niet. Het is wel waar dat het voorbeeld van Parijs meermalen eenen beslissenden invloed op het lot van Frankrijk heeft gehad; doch men moet dan ook acht slaan op de tijden en omstandigheden; dan moet men ook opmerken in welke opzigten die invloed meest beslissend was. Wij zijn geene bewonderaars der Fransche natie boven die eener andere vreemde, en wij wenschen voor ons noch Fransche zeden, noch Fransche instellingen, evenmin als Duitsche of Engelsche; maar wij laten gaarne aan ieder land, aan elke natie regt wedervaren, en wij veroordeelen *de plano* de Fransche natie niet. Maar waarin is die invloed der hoofdstad beslissend geweest? Was zulks niet in een tijdstip van volkomene omkeering van het staatkundig en inwendig leven der natie! Was zulks echter niet meer in het staatkundige dan zedelijke en Godsdienstige? Of zou men willen gelooven, dat het edict waarbij *Robespierre* verklaarde dat de Fransche natie geloofde aan eenen God, waarlijk noodig was voor die geheele bevolking des lands; of wel alleen voor de hoofdstad?" Maar het zal niet noodig zijn, om hier aan te toonen, dat de Fransche omwenteling het gevolg was van de demoralisatie die van het hof van *Lodewijk XV* was uitgegaan, en van de spilzucht en trotschheid van dat van *Lodewijk XIV*. Die omwenteling was onvermijdelijk geworden, en *Lodewijk XVI* was de man niet, om den zwaardstroom te leiden die over velden en akkers verwoesting bragt. Wat zal er nu van Frankrijk worden! Dit mag men na meer bangstigd vragen, nu, bij meer beschaafde zeden, de invloed der hoofdstad is vergroot geworden; en het gebrek aan godsdienst en zedekunde zoo zigtbaar wordt bij de tot mannelijken leeftijd komende jongelingschap, en de jeugd niets beters van zich doet hopen. De schandelijke en ergerlijke leefwijze der studerende jeugd te Parijs moet stof opleveren tot ernstig nadenken; wanneer spilzucht, ontucht, dronkenschap en spel het tijdverdrijf wordt van eene jeugd, die wellust vinden moest in het aanleeren van nuttige kundigheden; wanneer onbedorvene knapen uit de provincien naar de hoofdstad gekomen, om zich daar te vormen ten einde nuttige leden der maatschappij te worden, en in stede van wetenschap en kennis in het goede, kinderen in het goede en mannen in de boosheid geworden zijn; wat moet er dan van Frankrijk worden, als deze jeugd eens tot hare haardsteden zal teruggekeerd zijn, en het bederf aan zeden gepaard hebben aan de verspreiding van staatsomkeerende begrippen ook in het staatkundige? Ja, het is behoefte voor Frankrijk, om goede scholen en goede opvoedings-gestichten op te rigten; en *Guizot* doorzag de noodzakelijkheid daarvan van harte; maar hoe zal de jongelingschap teregt gebragt worden, en wat aan een gewis verderf ontkomen, wanneer daarvoor niet ernstiglijk zorg gedragen wordt? Heeft dan de restauratie de opvoeding der jeugd klein geacht; of heeft zij met haren achteruitgang de belangen en verwachtingen van den staat opgeofferd aan kleingeestige begrippen, toen zij missionarissen en jezuiten de handen ruim liet; en door onmatige en onverstandige vrijgevigheid en priester-heerschappij zoo veel ongezag over de jeugd losliet, en door eene kwalijk bedachte leerwijze, onzedelijkheid en ongodsdienstigheid verwekte? Wij kennen de Fransche letterkunde van den tegenwoordigen tijd, den verderfelijken keer dien de denkbeelden van het levend geslacht genomen hebben; en

die letterkunde is vruchtbaar geweest in het wederom voor den dag halen, niet van het goede en edele van den verloopenen tijd; maar van al het verkeerde en verderfelijke, van al het loszinnige, ontuchtige en misdadige, waardoor zich de laatst verloopene eeuwen in Frankrijk hebben gekenmerkt. Aan die voorstellingen die al wat eerbaar of heilig was in een bespottelijk of vervalscht licht plaatsen, heeft de Fransche jeugd ruimschoots beantwoord; de pralerijen en loszinnigheid der ontucht en ongodisterij van de tijden van *Lodewijk XIV*, het regentschap en *Lodewijk XV* worden nagebootst en misschien nog wel overtreffen door de studerende jeugd; en er wordt weinig aan gedacht, om door goede voorbeelden tot beteren levenswandel aan te sporen. Waar de hoogste standen een zoo verkeerd voorbeeld geven; waar met den naam van *moeurs bourgeoises* de overblijfselen van goede zeden bestempeld worden, zal daar niet alras de burgerstand die verachte zeden afleggen en nieuwmodischer gewoonten volgen; en als de eerste en tweede stand den weg der deugd en goede zeden verlaten, wat zal dan ter voorbeeld overblijven voor het wuft gemeen, dat gewoon is zich te regelen in levensgedrag naar dat der hoogere standen?

*** Daar de aanvang der LATIJNSCHE SCHOLEN alhier wederom zal plaats hebben op 1 September aanstaande, worden zij, die als LEERLINGEN willen ingeschreven worden, bij deze verzocht, zich vóór Vrijdag te vervoegen bij Ondergeteekende,

BREDA,
29. Augustus 1838.

THS. VERWAIJEN,
Rector van het Gymnasium.

*** Voor het Onderwijs in de Engelsche en Fransche Taal, is dezer dagen bij C. A. THIEME te *Arnhem*, van de pers gekomen en algemeen in de Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

LECTURES
ON THE
HISTORY OF THE NETHERLANDS,
ORIGINALLY PUBLISHED IN THE DUTCH
LANGUAGE AND REVISED
by
J. VAN WIJK, REN.
translated by
J. OLIVIER, JZN.

HISTOIRE DE LA PATRIE,
en cinquante deux leçons, à l'usage de la jeunesse et des écoles des Pays-Bas, revue et augmentée jusqu'à nos jours, par
J. VAN WIJK, RZN.
et traduite sur la 10e édition
par
A. CLAVAREAU.

De prijs van elk dezer werkjes is 40 Cents.
Van hetzelve is, onder den titel van
VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS
in twee en vijftig lessen,
een ELFDE DRUK in het licht verschenen, waarvan de prijs is 30 Cent.

*** Door de GEBROEDERS VAN CLEEF, Boekhandelaars te *'s Hage* en *Amsterdam*, wordt voor rekening des Schrijvers uitgegeven:

BIJDRAGEN TOT DE KRIJGSKUNST, INZONDERHEID TOT DE VERSTERKINGS-KUNST EN HARE GESCHIEDENIS,
door den 2den Kapitein Ingenieur
W. F. CAMP.

1e *Bijdrage.* Memorie over de Versterkingskunst, bevattende de ontwikkeling van krachtdadige Verdedigings-middelen enz., met Platen. Vlissingen 1838. *f* 2,55.

(De door den Schrijver vervaardigde fransche tekst dezer Memorie, werd aan de beoordeeling van eenige uitstekende fransche Ingenieurs onderworpen, welke over dit werk voorloopig een allergunstigst [illegible] hebben uitgebragt, als beschouwende de daarin ontwikkelde [illegible] schikt om wege eene nieuwe school te vormen. [illegible] met zoo veel roem bekende CHOUMARA, zegt onder anderen: *J'ai vu avec grand plaisir que mr.* CAMP *a repris le problème relatif aux* [illegible] *pes, traité par* MONTALEMBERT *et* CARNOT, *en qu'il l'envisage sous un point de vue nouveau; moins exclusif et par suite plus susceptible d'applications utiles etc.*)

*** La Révolution qui s'est opérée dans les armes à Feu, change entièrement les règles de la chasse avec les nouveaux fusils à la ROBERT. Tout coup part, tout coup porte juste et très loin; on dirait que la Foudre est aux mains de l'homme puisqu'un pistolet ou un fusil ROBERT sans platine ni baguette peut tirer sans nul danger quinze coups à la minute. Rue du faubourg Mont martre no. 17, à Paris.

*** Bij BROESE & COMP. te *Breda*, zijn de volgende WERKEN over verschillende Wetenschappen verkrijgbaar:

Capuron, la Médecine légale. Paris, 1821. *f* 3,60.
Cartonnier, (Manuel du) du Cartier et Fabricant de cartonnages, par M. Le Brun. Paris. *f* 1,50.
Cellerier, de l'origine authentique et divine du Nouveau Testament. Genève, 1829.
Chamoiseur, (Manuel du) du Maroquineur, du Mégissier et du Parcheminier, par M. Dessables. *f* 1,50.
Charcutier, (Manuel du) ou l'art de préparer et de conserver les différentes parties du cochon, par Mme Celnart. Paris 1837. *f* 1,30.
Chardon, Traité du Dol et de la Fraude. *f* 3,00.
Charron, (Manuel du) et du Carossier, ou l'art de fabriquer toutes sortes de voitures, par M. Le Brun, 2 vol. Paris, 1833. *f* 3,00.
Chateaubriand, Congrès de Vérone, 2 vol. *f* 1,80.
——— Essai sur la Littérature Anglaise, 2 vol. *f* 2,40.
Chaux, (Art de préparer la) le plâtre, etc. Paris, 1829. *f* 0,60.
Chemins de fer, (Manuel du Constructeur des) par M. Ed. Biot. Paris, 1834. *f* 1,50.
Choumara, (P. M. Théodore) Mémoires sur la [illegible], 1 vol. avec atlas. Paris, 1821. *f* 6,90.
Cidre et de Poiré, (Manuel du fabricant de) par M. Dubief. Paris, 1834. *f* 1,25.
Classes (Manuel des) élémentaires de Latin, ou cours de Thèmes pour les 8e et 7e, par M. Scribe, Amédée. Paris, 1836. *f* 1,25.
Cohen, l'Angleterre et les Anglais. 2 vol *f* 3,00.
Coiffer (Art de se) soi-même: suivi du Manuel de Coiffeur, par M. Viloret. Paris, 1828. *f* 1,25.
Collection choisie de Prosateurs, Logique judiciaire. Bruxelles, 1833. *f* 0,70.
——— Elisabeth, ou les exilés. Bruxelles, 1836. *f* 0,70.
Compagnie, (Manuel complète de la Bonne) ou guide de la Politesse et de la Bienséance, par Mme Celnart. Paris, 1835. *f* 1,25.
Constantine, (Expédition de) par un officier de l'armée d'Afrique. Bruxelles, 1838. *f* 1,10.
Constitution politique de la Monarchie Espagnole, promulguée à Cadix le 19 Mars 1812. Bruxelles, 1836.
Contributions directes, (Manuel des) à l'usage des contribuables, par M. Deloncle. Paris, 1828. *f* 1,25.
Cooper, Excursions d'une famille Américaine, 2 vol. *f* 1,80.
Corbière, Scènes de mer, 2 vol. *f* 2,90.
Cormenin, (de) Questions de droit administratif. *f* 4,00.
Cormontaigne, Mémorial pour l'attaque des places. Paris, 1815. *f* 4,00.
——— Mémorial pour la [illegible], 2me édition. Paris, 1822. *f* 4,00.
——— Mémorial pour la Fortification permanente et Passagère. Paris, 1809. *f* 4,00.
Couailhac, Pitié pour Elle, 2 vol. Bruxelles, 1837. *f* 1,75.
Courroy, Institutions de Justinien. *f* 4,00.
Coutellier, (Manuel du) par M. Landrin. Paris. *f* 1,75.
Crapon, Thomas Morus, 2 vol. *f* 3,00.
Cravate, (Art de mettre sa) en 16 leçons, par le Bon Emile de l'Empesé. Bruxelles, 1827. *f* 0,60.
Croc de Chabannes, Cours élémentaire et analytique d'Equitation, ou résumé des principes de M. d'Auvergne. Paris, 1827.
Crustacés, (Manuel de l'histoire naturelle des) contenant leur description et leurs moeurs, par Bosc. Paris, 1830 2 vol. *f* 3,00.
Cuisinier (Manuel du) et de la Cuisinière, par M. Cardelli, ancien chef d'office. Paris, 1836. *f* 1,25.
Cuisinière (la) de la Campagne et de la Ville, [illegible] édition. Bruxelles, 1836. *f* 1,75.
Custine, l'Espagne sous Ferdinand VII, 4 vol. *f* 4,40.

Dalloz, Jurisprudence des Faillites. *f* 3,50.
Dames et des Demoiselles (Guide des): art de la Couturière en Robes. Paris, 1828 *f* 0,60.
——— art de faire les corsets, etc. Paris, 1828. *f* 0,60.
Dames, (Manuel des) ou l'art de l'Elégance, par Mme Celnart. *f* 1,50.
Decker, (le Colonel C.) la Petite Guerre, ou trait. des opérations de la Guerre, traduit de l'Allemand, par Ravichio de Peretsdorf. Bruxelles, 1835. *f* 2,50.
——— de la Tactique des trois armes, traduit par de Brack, 2 tomes. Bruxelles, 1836. *f* 5,00.
Defauconpret, le jeune Imposteur, 3 vol. *f* 2,40.
De la Vigne, (Casimir) Evénemens de Paris des 26, 27, 28 et 29 juillet 1830. *f* 0,60.
[illegible]
Demoiselles, (Manuel des) [illegible] convenablement et [illegible] occuper avec agrément, par Mme Celnart. Paris. *f* 1,50.
Desbordes Valmore, (Mme) le Livre des petits Enfans, leçons du premier âge. La Haye, 1834. *f* 0,60.
Dictionnaire Géographique Universelle, 2 tomes. Grand 8o. Bruxelles, 1837. *f* 13,50.
Didier, (Charles) Chavornay, 2 vol. *f* 2,20.
——— Une année en Espagne, 2 vol. *f* 2,20.
Distillateur Liquoriste, (Manuel du) par M. [illegible], distillateur. Paris, 1835. *f* 1,75.
Dodecaton, Livre des Douze, [illegible]
Domestiques, (Manuel complet des) ou l'art de former des bons Serviteurs, par Mme Celnart. Paris. *f* 1,25.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.